

Regelink
Ecologie & Landschap

Soortgericht onderzoek

Schuwacht 146-154a in Lekkerkerk

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Manon Mulder, Marlien de Voogd
In opdracht van	Gemeente Krimpenerwaard
Naam opdrachtgever	Peter Hol
Rapportnummer	RA20122-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	17 december 2020
Aantal pagina's	22
Collegiale toets	Marlien de Voogd
Wijze van citeren	Marlien de Voogd, 2020. Soortgericht onderzoek Schuwacht 146 – 154a in Lekkerkerk. Rapport RA20122-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Gerrit Zegelaarstraat 1
6709 TA Wageningen
085-7737676
info@regelink.nl
www.regelink.nl

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Plangebied en ingreep	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Ingreep	5
3	Werkwijze	6
3.1	Onderzoeksinspanning	6
3.2	Methode huismusonderzoek	7
3.3	Methode gierzwaluw onderzoek	7
3.4	Methode vleermuisonderzoek	7
3.5	Volledigheid inventarisatie	8
4	Resultaten	9
4.1	Algemeen beeld	9
4.2	Huismus	9
4.3	Gierzwaluw	9
4.4	Vleermuizen	9
4.5	Samenvatting resultaten	12
4.6	Overig	13
5	Effectbepaling en toetsing	14
5.1	Effectbepaling van de ingreep	14
5.2	Toetsing Wet natuurbescherming	14
6	Conclusies en vervolgstappen	15
6.1	Conclusies	15
6.2	Volgstappen	15
6.3	Advies ter bescherming van beschermde waarden in de omgeving	16
7	Bronnen	17
7.1	Literatuur	17
7.2	Websites	17
7.3	Project gerelateerde bronnen	17
Bijlage 1.	Wet natuurbescherming	18
Bijlage 2.	Waarnemingenkaart	22

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Krimpenerwaard is van plan de woningen aan de Schuwacht 1, 146, 148, 150, 152 en 154a in Lekkerkerk te slopen.

In februari 2020 heeft Regelink Ecologie & Landschap een ecologische quickscan uitgevoerd voor deze woningen¹. Hieruit blijkt dat in de woningen aan de Schuwacht 146, 148, 150, 152 en 154a mogelijk nesten van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Voor Schuwacht 1 blijkt uit de quickscan dat de woning geen potenties heeft voor vleermuizen, huismus en gierzwaluw; zodoende is dit pand niet opgenomen in het soortgericht onderzoek. Wel dient er rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels en larven van de rivierrombout.

Volgens artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (zorgplicht) is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Er moet daarom nader onderzoek gedaan worden naar de aanwezigheid van deze soorten en de functies van het plangebied.

Regelink Ecologie & Landschap heeft in opdracht van gemeente Krimpenerwaard in het plangebied onderzoek naar vleermuizen, huismus en gierzwaluw uitgevoerd. Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap².

1.2 Doel

Met dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Komen gierzwaluw en huismus voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor gierzwaluw en huismus?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen zijn nodig om overtreding van de Wet natuurbescherming (zoveel mogelijk) te voorkomen?

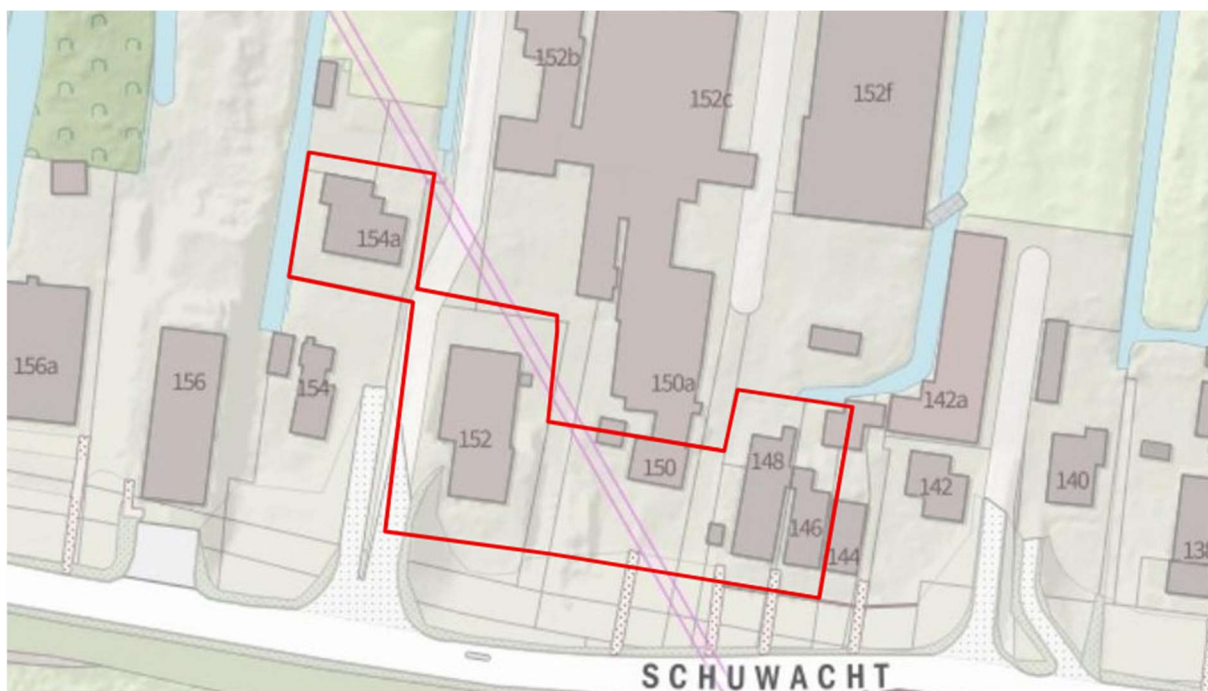
¹ Voogd, M. de, 2020. Ecologische quickscan - Sloop Schuwacht 1, 146-154a in Lekkerkerk. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA19484-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen

² <http://www.regelink.nl/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2 Plangebied en ingreep

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft vijf panden aan de Schuwacht 146, 148, 150, 152 en 154a in Lekkerkerk (gemeente Krimpenerwaard, provincie Zuid-Holland). De begrenzing van het plangebied is in figuur 1 met rood aangegeven.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2020.

Voor een uitgebreide beschrijving van de vijf woningen wordt verwezen naar de quickscan-rapportage, evenals voor foto's.

2.2 Ingreep

De gemeente Krimpenerwaard is voornemens het plangebied te herinrichten. Hiertoe vinden de volgende ingrepen plaats in het plangebied:

- De woningen Schuwacht 146, 148, 150, 152 en 154a worden gesloopt;
- Smalle hal tussen Schuwacht 150 en het achterliggende bedrijfspand wordt gesloopt;
- Op de locatie van de woningen wordt een grasveld met fruitbomen aangelegd.

Een klein deel van de grond wordt verkocht aan Schuwacht 144. De kleine boomgaard achter de woningen 146-148 blijft (voorlopig) behouden.

De beoogde planning van de sloop en herinrichting is niet bekend.

3 Werkwijze

3.1 Onderzoeksinspanning

In het voorjaar, zomer en najaar van 2022 is het plangebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van huismus, gierzwaluw en vleermuizen. In juni is een extra ochtendronde uitgevoerd om eventuele kraamverblijfplaatsen te lokaliseren, aangezien in de nabijheid een kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis is aangetroffen. In Tabel 2 en 2 zijn de gegevens van de veldbezoeken weergegeven. Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vleermuizen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tabel 1. Datum, tijdstippen en weersomstandigheden tijdens de broedvogelinventarisaties.

Datum	Tijd	Zon op/onder	Soort	Medewerker	Weersomstandigheden
16-04-2020	07:50-09:50	06:40	Huismus	Marlien de Voogd	11°C, onbewolkt, droog, 2 Bft
13-05-2020	07:30-09:30	05:48	Huismus	Anna Visser	9°C, licht bewolkt, droog, 3 Bft
01-06-2020	20:00-22:15	21:51	Gierzwaluw	Marlien de Voogd	25°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
02-07-2020	20:00-22:30	22:03	Gierzwaluw	Marlien de Voogd	16°C, zwaar bewolkt, droog, 3 Bft
13-07-2020	20:00-22:30	21:55	Gierzwaluw	Marlien de Voogd	17°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft

Tabel 2. Datum, tijdstip en weersomstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties.

W = Winterverblijfplaats, K = Kraamverblijf, Z = Zomerverblijf, P = Paarverblijf, V = Vliegrouwe, F = Foerageergebied

Datum	Tijd	Zon op/onder	Onderzoch te functies	Medewerker	Weersomstandigheden
18-03-2020	n.v.t.	n.v.t.	W	Marlien de Voogd Stefan van Schaik	n.v.t.
01-06-2020	21:45-00:15	21:51	K, Z, V, F	Marlien de Voogd Anna Luijten	18°C, onbewolkt, droog, 1 Bft
14-06-2020	03:15-05:30	05:19	K, Z, V, F	Marlien de Voogd	19°C, zwaar bewolkt, droog, 0 Bft
02-07-2020	22:00-00:30	22:03	W, K, Z, V, F	Marlien de Voogd Anna Luijten	15°C, zwaar bewolkt, droog, 3 Bft
03-07-2020	03:30-05:30	05:25	K, Z, V, F	Marlien de Voogd Anna Luijten	13°C, zwaar bewolkt, droog, 2 Bft
31-08-2020	22:30-00:40	20:28	P, V, F	Marlien de Voogd	10°C, onbewolkt, droog, 1 Bft
21-09-2020	21:45-00:00	19:39	P, V, F	Marlien de Voogd	9°C, onbewolkt, droog, 0 Bft

3.2 Methode huismusonderzoek

Het onderzoek naar nestplaatsen en leefgebied van huismus is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Kennisdocument Huismus. Tijdens het veldbezoek is het plangebied op gehoor en op zicht geïnterviewd. Daarbij werd gelet op geschikt foerageergebied, foeragerende dieren, vogels die met nestmateriaal of voedsel slepen en vogels die gebouwen invliegen. De inventarisaties zijn overdag uitgevoerd. De data van de veldbezoeken en de weersomstandigheden zijn opgenomen in Tabel 2.

Het plangebied is gedurende deze twee ochtenden vanaf een uur na zonsopkomst geïnterviewd. De buurt is voldoende rustig om tijlpende mussen te lokaliseren. De inventarisaties zijn uitgevoerd conform de eisen van het Kennisdocument wat betreft datumgrenzen, tussenperioden, tijden en aantal bezoeken. Ook tijdens de vleermuisrondes is gelet op de aanwezigheid van huismussen. Daarom kan de aanwezigheid van huismussen met voldoende zekerheid worden aangetoond dan wel uitgesloten.

3.3 Methode gierzwaluw onderzoek

Het onderzoek naar nestplaatsen van gierzwaluw is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Kennisdocument Gierzwaluw. Gedurende de veldbezoeken is het plangebied geïnterviewd vanaf anderhalf- tot twee uur voor tot even na zonsondergang. Hierbij werd gelet op laag door het plangebied vliegende en roepende vogels, vogels die de woningen in- en uitvlogen en het geluid van roepende jongen. De data van de veldbezoeken en de weersomstandigheden zijn opgenomen in Tabel 2.

Het plangebied is gedurende deze drie avonden tot na zonsondergang geïnterviewd. De inventarisaties zijn uitgevoerd conform de eisen van het Kennisdocument, wat betreft datumgrenzen, tussenperioden, tijden en aantal bezoeken. Ook tijdens de vleermuisrondes is gelet op de aanwezigheid van gierzwaluwen. Zodoende kan de aanwezigheid van gierzwaluwen met voldoende zekerheid worden aangetoond dan wel uitgesloten.

3.4 Methode vleermuisonderzoek

Tijdens de veldbezoeken zijn vleermuizen met zicht- en geluidwaarnemingen geïnterviewd. Hierbij is een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Pettersson D240x) gebruikt om de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar te maken voor mensen. Met de karakteristieken van de frequentie, klank en ritme van het geluid worden verschillende vleermuisensoorten in het veld herkend. Wanneer in het veld niet met zekerheid de vleermuissoort kon worden bepaald is een geluidsopname gemaakt met een extern opnameapparaat. De geluidsopnames zijn achteraf met het computerprogramma Batsound geanalyseerd, waarbij voor determinatie gebruik is gemaakt van Barataud, 2015 en voor de grenswaarden in echolocatie van www.batecho.eu. Voor sociale geluiden van vleermuizen is gebruik gemaakt van Middleton, 2014 en Pfalzer, 2002. In combinatie met de visuele waarnemingen van het gedrag is de determinatie van de soort en de functie van het gebied bepaald.

De inventarisaties zijn postend en lopend uitgevoerd, waarbij het plangebied en het omliggende gebied meerdere keren zijn doorkruist. Daarbij is de onderzoeksinspanning uit het Vleermuisprotocol 2017 aangehouden.

Om de verschillende functies van het plangebied voor vleermuizen te onderzoeken zijn meerdere veldbezoeken uitgevoerd in verschillende periodes. In de winterperiode (1 november – 1 april) is de zoldering van de schuur van Schuwacht 152 gecontroleerd op overwinterende vleermuizen. De schuur is tevens in het zomerseizoen gecontroleerd op gebruik door vleermuizen en aanwijzingen daartoe. In het kraamseizoen (15 mei – 15 juli) zijn de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. In het paarseizoen (15 augustus – 1 oktober) zijn de bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode is minimaal twee uur geïnventariseerd.

3.5 Volledigheid inventarisatie

Het huismussen- en het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen in de overeenkomstige Kennisdocumenten van BIJ12. De vleermuisinventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur.

Inventarisaties zijn een steekproef gebaseerd op momentopnames, waardoor het niet is uit te sluiten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methoden en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het onderhavige onderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4 Resultaten

4.1 Algemeen beeld

Gedurende het onderzoek werden in en in de nabijheid van het plangebied de volgende soorten aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis

In de volgende paragrafen wordt per soort de waarnemingen en functies verder besproken. De waarnemingskaarten zijn opgenomen in bijlage 2.

4.2 Huismus

In het plangebied zijn tijdens de inventarisatierondes geen huismussen waargenomen. Er zijn geen foeragerende dieren of rustende dieren aangetroffen. Daarnaast zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van nesten aangetroffen in het plangebied.

4.3 Gierzwaluw

In het plangebied zijn tijdens de inventarisatierondes geen gierzwaluwen waargenomen, er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van nesten in het plangebied.

4.4 Vleermuizen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen, of aanwijzingen daartoe aangetroffen. In de directe omgeving is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuis aanwezig, die in hetzelfde pand meerdere kraamverblijfplaatsen gebruikt. Uit het onderzoek, waaronder een extra ochtendronde, zijn geen aanwijzingen gevonden dat de panden in het plangebied gebruikt worden door de kraamkolonie. Voorts zijn meerdere paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis en een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld, net buiten het plangebied.

Net buiten het plangebied is tevens een vliegroute van gewone dwergvleermuis vastgesteld, die door (ten minste) de kraamkolonie gebruikt wordt om richting het westen te vliegen. Het aantal foeragerende vleermuizen binnen en buiten het plangebied is marginaal ten opzichte van het aantal dieren dat de vliegroute gebruikt.

In de volgende paragrafen wordt uiteengezet welke functie(s) het plangebied voor welke soort vleermuis heeft. In bijlage 3 zijn kaarten opgenomen van de onderzoeksresultaten.

4.4.1 Gewone dwergvleermuis

Kraam- en zomerverblijfplaatsen

Tijdens de zomerperiode is er kraamkolonie van gewone dwergvleermuis net buiten het plangebied aangetroffen, die meerdere verblijfplaatsen gebruikt in het bedrijfspand Schuwacht 152f. De kraamverblijfplaats is tijdens de eerste ronde op 1 juni 2020 aangetroffen aan de zuidzijde van het pand, op 14 juni aan de westzijde van het pand, en later verplaatst naar de oostgevel. In de zomerperiode zijn dus meerdere delen van hetzelfde pand gebruikt als verblijfplaats van gewone dwergvleermuis. De dieren maken gebruik van de ruimte tussen de gevel en de daklijst, en mogelijk verblijven ze ook in de spouw. Er is geen uitvliegtelling uitgevoerd, het aantal dieren in de kolonie is naar schatting minimaal 20 (gebaseerd op 18 invliegers in de ochtend van 14 juni). Gezien het aantal dieren dat in de nachten vanuit het oosten aan kwam vliegen en even bleef zwermen maar niet invliegend is gezien, is de verwachting dat de plek mogelijk een belangrijke plek is voor de lokale populatie gewone dwergvleermuis.

Aangezien kraamkolonies vaak meerdere verblijfplaatsen in de omgeving gebruiken, is op 14 juni een extra ochtendronde uitgevoerd om te onderzoeken of de woningen in het plangebied ook worden gebruikt door (een deel van) de kraamkolonie. Tijdens deze extra ronde zijn geen kraam- of zomerverblijfplaatsen, of aanwijzingen daarvoor aangetroffen in het plangebied.

Op 2 juni is de grote schuur van Schuwacht 152 gecontroleerd op verblijvende vleermuizen of aanwijzingen daartoe (zoals prooiresten, uitwerpselen en hangplekken). Deze zijn niet aangetroffen.

In de woningen in het plangebied zijn derhalve geen kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode is één paarterritorium van gewone dwergvleermuis aangetroffen, op de grens van het plangebied. Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Het zwaartepunt van de balts lag nabij het noordelijke bedrijfspand. Het is daarom aannemelijk dat er een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is in Schuwacht 152b of c. De paarverblijfplaats ligt zodoende buiten het plangebied.

Winterverblijfplaats

Tijdens het onderzoek is de schuur van Schuwacht 150 gecontroleerd op sporen van en/of overwinterende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen.

Er zijn verder in het plangebied, of daarbuiten, geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van grotere groepen overwinterende gewone dwergvleermuizen. Ook bij de plek van de kraamverblijfplaatsen is geen midzomernachtzwermen aangetroffen dat duidt op een massawinterverblijfplaats.

Vliegroutes

Er is tijdens verschillende inventarisatierondes een vliegroute van gewone dwergvleermuizen aangetroffen buiten het plangebied. Deze route loopt via de zuidkant van het pand Schuwacht 152f langs

en over het pand Schuwacht 152b en c naar het westen. Deze vliegroute is de gehele zomer in gebruik. In de late zomer gebruiken de vleermuizen ook een alternatieve vliegroute achter het pand Schuwacht 152c langs die naar de tuinen richting het westen leidt. Deze route wordt gebruikt door een kleiner aantal dieren. In het najaar werd de vliegroute niet, of zeer weinig gebruikt.

De verwachting is dat gezamenlijk ongeveer 40-60 dieren gebruik maken van dit netwerk aan vliegroutes. Een groot deel hiervan is afkomstig van de kraamkolonie maar waarschijnlijk zijn er ook vleermuizen uit de omgeving die deze route gebruiken. De vliegroute is gezien het grote aantal dieren die gedurende het hele jaar de route gebruiken en bij gebrek aan een alternatief, essentieel voor de lokale populatie.

Foerageergebied

Er zijn tijdens het onderzoek relatief weinig foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied en directe omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied zijn de foeragerende vleermuizen voornamelijk waargenomen in de luwte achter de dijk bij Schuwacht 150. Door het relatief kleine aantal dat in nabijheid van de huizen foerageert en het grote aantal dat langs het plangebied verder vliegt is het redelijkerwijs te stellen dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen betreft.

4.4.2 Ruige dwergvleermuis

Zomerverblijfplaats

In de zomermaanden zijn geen verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis, of aanwijzingen daartoe, aangetroffen.

Paarverblijfplaats

Tijdens de paarperiode zijn geen paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. Direct buiten het plangebied, in de oostelijke gevel van Schuwacht 152c, zijn twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis vastgesteld; vermoedelijk gaat het over twee verblijfplaatsen van hetzelfde individu, aangezien het gebruik van deze locaties niet gelijktijdig is waargenomen. Ruige dwergvleermuis mannetjes proberen vaak vanaf een vaste verblijfplaats vrouwtjes naar zich toe te lokken. Hierdoor zijn paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen relatief simpel om te lokaliseren.

Vliegroute

Er is in september één passerende ruige dwergvleermuis waargenomen, deze vloog onder langs de dijk. Ruige dwergvleermuizen maakten geen gebruik van de vliegroute ten noorden van het plangebied. Gezien het lage aantal dieren is er geen sprake van een essentiële vliegroutes voor ruige dwergvleermuis in of nabij het plangebied.

Foerageergebied

Er zijn geen foeragerende ruige dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied. Door het ontbreken van foeragerende ruige dwergvleermuizen kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor ruige dwergvleermuis is.

4.4.3 Laatvlieger

Tijdens het onderzoek zijn twee overvliegende laatvliegers waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor verblijfplaatsen van laatvlieger in het plangebied.

4.4.4 Rosse vleermuis

Tijdens het onderzoek is een overvliegende en één foeragerende rosse vleermuis waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor vaste rust- en/of verblijfplaatsen van rosse vleermuis in het plangebied.

4.5 Samenvatting resultaten

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de aangetroffen soorten en functies. In hoofdstuk 5 wordt voor deze functies het effect van de ingreep beschreven. Vervolgens is beoordeeld of effecten een overtreding zijn van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Tabel 3. Samenvatting van de waargenomen vleermuissoorten en functies. De getallen geven het (geschatte) aantal individuen per functie weer.

Soort	Verblijfplaats functie				Andere functie	
	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Vliegroute	Foerageergebied
In het plangebied						
Gewone dwergvleermuis	-	-	-	-	4	4
Laatvlieger	-	-	-	-	1	-
Ruige dwergvleermuis	-	-	-	-	1	-
Buiten het plangebied:						
Gewone dwergvleermuis	-	>20*	1	-	40-60	15-20
Ruige dwergvleermuis	-	-	2	-	1	-
Laatvlieger	-	-	-	-	1	
Rosse vleermuis	-	-	-	-	1	1

*er zijn geen uit- of invliegers geteld, inschatting dat het om een kraamverblijf gaat is gemaakt door onder andere te kijken naar het in- en uitvliegers tijdens de inventarisaties en het aantal vleermuizen dat gebruik maakt van de nabijgelegen vliegroutes.

Tabel 4. Samenvatting van de waargenomen vogelsoorten en functies. De getallen geven het (geschatte) aantal individuen per functie weer.

Soort	Functie		
	Nest	Kwetterplek	Essentieel leefgebied
huismus	-	-	-
gierzwaluw	-	n.v.t.	n.v.t.

4.6 Overig

In twee bomen in de achtertuin van Schuwacht 156a is een kolonie roeken gevestigd. De kolonie bestaat uit minimaal 10 nesten en bevindt zich in een esdoorn. De nesten van roeken zijn jaarrond beschermd. De bomen mogen derhalve niet worden gekapt. Aangezien de nesten niet worden aangetast door de werkzaamheden, worden deze nesten verder niet besproken in het rapport.

Figuur 2. De roekenkolonie in de tuin van Schuwacht 156a omvat minimaal 10 nesten, verdeeld over 2 bomen (midden in beeld en de boom daar links van).

5 Effectbepaling en toetsing

5.1 Effectbepaling van de ingreep

Huismus en gierzwaluw

In het plangebied zijn geen nestlocaties van huismussen of gierzwaluwen aanwezig. De sloop van de gebouwen heeft geen negatieve effecten op huismus of gierzwaluw.

Vleermuizen

In het plangebied zijn geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen. Net buiten het plangebied in het pand Schuwacht 152f is een kraamkolonie met meerdere kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Daarnaast zijn twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aangetroffen in Schuwacht 152c en een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in Schuwacht 152b. Deze gebouwen worden niet gesloopt. Directe negatieve effecten van de sloop op deze verblijfplaatsen wordt dan ook niet verwacht.

Aangezien de kleine boomgaard achter Schuwacht 146-148 behouden blijft en de luwte rondom de kraamverblijfplaatsen intact blijft, zijn er ook geen indirecte negatieve effecten te verwachten.

Gezien het paarterritorium van de gewone dwergvleermuis in nabijheid van het plangebied is aangetroffen, is het aan te raden de schuur van Schuwacht 150 en Schuwacht 154a vleermuisvriendelijk te slopen.

Gedurende het onderzoek is een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze loopt via de zuidkant van het pand Schuwacht 152f langs en over het pand Schuwacht 152b en c naar het westen. De vliegroute ligt buiten het plangebied en blijft behouden. De sloop van Schuwacht 146, 148, 150, 152 en 154a heeft daarom geen effect op de functionaliteit van de vliegroute.

Het plangebied en de directe omgeving daarvan, wordt door gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis gebruikt als foerageergebied. Door het relatief kleine aantal dat in nabijheid van de huizen foerageert en het grote aantal dat langs het plangebied verder vliegt is het redelijkerwijs te stellen dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen betreft. De voorgenomen ingrepen hebben geen negatief effect op foerageergebied voor vleermuizen.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Omdat uit de effectbepaling blijkt dat negatieve effecten niet aan de orde zijn, is een overtreding van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

6 Conclusies en vervolgstappen

6.1 Conclusies

Algemeen

- Het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen uit de Kennisdocumenten Gierzwaluw en Huismus en het Vleermuisprotocol 2017, waardoor gesteld kan worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Resultaten in het plangebied

- In het plangebied zijn geen nesten van huismus aanwezig.
- Het plangebied heeft ook geen functie als foerageergebied of andere functie voor huismus.
- In het plangebied zijn geen nesten van gierzwaluw aanwezig.
- In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen, of aanwijzingen daarvoor, aangetroffen.

Resultaten buiten het plangebied

- In het kraamseizoen is een kraamkolonie met meerdere kraamverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis waargenomen in Schuwacht 152f.
- Direct buiten het plangebied zijn in de paarperiode twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis waargenomen in Schuwacht 152c.
- Direct buiten het plangebied is een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- Net buiten het plangebied is een vliegroute van gewone dwergvleermuis aanwezig, dit betreft een essentiële vliegroute.

Effecten

- De ingreep heeft geen direct negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen in de omgeving.
- De ingreep heeft geen direct negatief effect op de essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis.
- Ook indirecte effecten op de verblijfplaatsen en de vliegroute worden niet verwacht.

Toetsing

- Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Wet natuurbescherming niet overtreden.

6.2 Vervolgstappen

- Vanwege de aangetroffen verblijfplaatsen in de directe omgeving van het plangebied is het aan te raden de schuur van Schuwacht 150 en het pand Schuwacht 154a vleermuisvriendelijk te slopen.

6.3 Advies ter bescherming van beschermde waarden in de omgeving

Bij eventuele ontwikkelingen in de directe nabijheid van de kraamkolonie in Schuwacht 152f adviseren wij de volgende aspecten te controleren. Het doel hiervan is de omgeving van de kraamverblijfplaats geschikt te laten blijven voor de vleermuizen, zodat de kraamverblijfplaats duurzaam behouden kan worden:

- de vliegroute direct ten zuiden van Schuwacht 152f en Schuwacht 152 b blijft intact;
 - nieuwe bebouwing mag niet direct tegen deze bebouwing worden aangebouwd.
- het pand Schuwacht 152f en de paden rondom dit pand mogen niet meer worden verlicht dan nu het geval is;
- het pand Schuwacht 152f dient redelijk beschut (uit de wind) te blijven. Daarom dient tussen Schuwacht 152f en de dijk altijd bebouwing en/of grotere bomen te blijven staan.

Bij eventuele ontwikkelingen in de tuin van Schuwacht 156a adviseren wij de volgende aspecten te controleren:

- bij de kap van bomen met roekennesten wordt een jaarrond nest verwijderd en derhalve de Wet natuurbescherming overtreden;
- voor de kap van de bomen met roekennesten is een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

- Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw, Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus (passer, Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.
- Middleton, N., A. Froud & K. French. (2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.
- Pfalzer, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.
- Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>. (13-6-2022)].

7.2 Websites

- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01
- www.batecho.eu
- www.bij12.nl
- www.telmee.nl
- www.verspreidingsatlas.nl/
- www.vleermuis.net
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

7.3 Project gerelateerde bronnen

- Voogd, M. de, 2020. Ecologische quickscan - Sloop Schuwacht 1, 146-154a in Lekkerkerk. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport RA19484-01, Regelink Ecologie & Landschap, Wageningen

Bijlage 1. Wet natuurbescherming

Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant versturend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang (zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

1. beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
2. beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
3. beschermingsregime andere soorten.

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn.

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgens artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. opzettelijk dieren te verstoren;
3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

3. Beschermingsregime andere (nationale) soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10. is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de Minister van Economische zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de Minister van Economische zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout.

Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.

Bijlage 2. Waarnemingenkaart

Gemeente Krimpenerwaard
Schuwacht 146, 148, 150,
152 en 154a

Waarnemingen

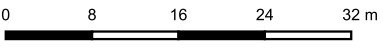
- Vleermuizen
 - Gewone dwergvleermuis
 - Foeragerend
 - ♂ Roepend
 - 🏠 Zomerverblijfplaats in gebouw
 - 🏠 Kraamverblijfplaats in gebouw
 - Laatvlieger
 - Foeragerend
 - Ruige dwergvleermuis
 - Foeragerend
 - ♂ Roepend
 - Paarverblijfplaats in gebouw
 - 🏠 Rosse vleermuis
 - Foeragerend
- Vliegroute gewone dwergvleermuis
- ▭ Plangebied
- ▭ Paarterritorium gewone dwergvleermuis

De symbolen voor roepende en/of foeragerende dieren staan voor waarnemingen van waargenomen gedrag en zijn niet indicatief voor het aantal dieren.

Oprachtgever: Gemeente Krimpenerwaard
Projectnummer: 20122
Datum: 08.12.2020

Regelink
Ecologie & Landschap

0 8 16 24 32 m

